

# ÁLLATVÉDELEM

AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET ÉS A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK  
SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE

SZERKESZTETTE

MONOSTORI KÁROLY

egyesületi főtítkárr.



IX. évfolyam 1912.



KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN

(IX., ERNŐ-UTCA 11—13.)



13. évf. 438. sz.

A. vet.  
1052

# TARTALOMJEGYZÉK 1912.

Cikkek.	Oldal	Oldal	Oldal
Állatvédő kongresszus, nemzetközi, Torinóban, írta Chernel István	4	Kongresszus, torinói nemzetközi állatvédő. Irta: Chernel István	4
Állattartók (budapesti) Szövetkezete állatkórházainak 10 éve	5	Kolika lovagnál, unalom, rossz szokás és alomtól. M. K. Kevevári Állatvédő Egyesület	6
Állatkinzások megakadályozásáról. Földmivelésügyi miniszter	21	Körrendelete a földmivelési miniszternek lovakkal való bánásmódról	13
Állategészségügyi törvényjavaslat tárgyában O. Á. V. E. felirata földmivelési miniszter urhoz	21	Körrendelet madárvédelem érdekében	57
Állatvédelem, törvényes, Angliában és nálunk, írta Máday Izidor	22	Kocsisiskola kérdése	78
Állatkert (budapesti), írta Máday Izidor	45	Kutyaöl „Diana”	78
Állatvédelmi ügy fellendülésének főbb tényezői, írta egy régi tag	46	Ki az oka, hogy a háziállatok között az emberre veszedelmek is vannak	87
Ajánlás a Gy.-naptárnak a v. és k. min.-től	57	Középiskolában állatvédelem. Irta Máday Izidor	93
Állatvédelem a középiskolában, írta Máday Izidor	93	Lovakkal való bánásmódról, földmivelési miniszter körrendelete	13
Ausztriában (alsó) madárvédelem	11	Lovak farkának csonkítása ellen	69
A budapesti állatkert, írta Máday Izidor	45	Lóhasználás, lóvédelem	114
Diana nevű kutyaöl.	78	Levezőlapon, madárképesek	87
Dévai kis gárda. Ifj. Thobiás Gyulától	101	Megerterhelés és vonóerő, írta Monostori Károly	7
Előterjesztés a helyi állatvédelem rendezése tárgyában	2	Madárvédelmi körrendeletei a törvényhatóságoknak, írta Fodor Árpád	23
Ebzáratok tárgyában kérvénye az O. Á. V. E.-nek a földm. miniszterhez	13	Mozgósínházak megrendszabályozása, írta F. Á.	25
Emlékezete Glosias Dánielnek	101	Madárvédelmi körrendelet	57
Értelemes lovak	116	Madarak és Fák hete	57
Földmivelési miniszteri körrendelet lovakkal v. bánásmódról	13	M. és F. Napja tárgyában felterjesztése az O. Á. V. E.-nek az v. és k. miniszterhez	85
Földmivelési miniszter állatkinzások megakadályozásáról	21	Madárképes levelezőlapon	87
Felirata az O. Á. V. E.-nek a földmivelési miniszterhez	21	Magyar fajta marha két kiváló példánya	102
Felirata az O. Á. V. E.-nek a földmivelési miniszterhez állategészségügyi törvényjavaslat tárgyában	21	M. és F. Napja kérdéséhez	103
Felirata az O. Á. V. E.-nek a földmivelési miniszterhez a galamblovészert tárgyában	24	Madárvédelem A.-Ausztriában	115
Felhívás az 1913. évi Gyermeknapra szánt közlemények beküldésére	33	Osztoits Mihály	85
Földmivelési miniszter és a székesfővárosi helyi állatvédelem Farkcsonkítás ellen (lovagnál)	69	O. Á. V. E. felterjesztése a v. és k. miniszterhez a M. és F. Napja tárgyában	85
Felhívás az O. Á. V. E. férfitagjaihoz	113	O. Á. V. E. férfitagjaihoz felhívás	113
Galamblovészert tárgyában Orsz. Á. V. E. felirata a földmivelési miniszter urhoz	24	Segítetek	103
Gyermeknapra (1913. év) cikkek beküldése	33	Szövetkezete budapesti állattartók állatkórházainak 10 éve	5
Gyermeknapraunk ajánlása a v. k. min.-től	57	Székesfővárosi helyi állatvédelem és a földmivelési miniszter	45
Gróf Zichy János v. és k. miniszter a természetvédelem érdekében	76	Torinói nemzetközi állatvédő kongresszusról. Irta: Chernel István	4
Glosias Dániel emlékezete	101	Tejlő tehén, kimagasló. Irta: Monostori Károly	14
Helyi állatvédelem rendezéséről előterjesztés	2	Törvényes állatvédelem Angliában és nálunk	22
Hazai állatvédelmi ügy fellendülése és ebben a főtényezők	46	Törvényhatóságok madárvédelmi körrendeletei	23
Kis gárda, dévai	101	Temesvári Á. V. E. üdvözlőirata az O. Á. V. E.-hez. Irta: Fodor Árpád	34
		Tyukszekér és tyuklegelő. — d —	47
		Természetvédelem érdekében gróf Zichy János vall. és közokt. miniszter	76
		Trencsényi Á. V. E. és M. V. E. alakulása	104
		Új év küszöbén. Irta: Máday Izidor	1
		Unalom, rossz szokás, alom és a kolika a lovagnál. Monostori Károly	6
		Vonóerő és megerterhelés. Irta: Monostori Károly	7
		Zichy János gróf vall. és közokt. miniszter a természetvédelemért	76
		<b>Egyesületi hírek.</b>	
		Aradi Á. V. E. jelentése az 1911. évről	70
		Bajai Á. V. E. közgyűlése	118
		Cellsdömök és vidéki Á. V. E. közgyűlése	79
		Debreceni Á. V. és M. V. E. megalakulása	52
		Debreceni Á. V. és M. V. E. megalakulása	61
		Esztergomi Á. V. E. választmányi ülés	117
		Győri Á. V. E. alakuló közgyűlése	36
		Győri Á. V. E.	88
		Győri Á. V. E. közgyűlése	118
		Hontvármegyei Á. V. és M. V. E. közgyűlése	49
		Körmendi Á. V. E. jelentése	17
		Kecskeméti Á. V. E. vál. ülése	25
		Kecskeméti Á. V. E. közgyűlése	40
		Köszegi Á. V. E. vál. ülése	43
		Kolozsvári Á. V. E. közgyűlése	69
		Kassai Á. V. E. 106, 80, 88, 95 és 118	118
		Lugosi Á. V. E. közgyűlése	16
		Miskolci Á. V. E. közgyűlése	61
		Miskolci Á. V. E. jeientése első évről	71
		Miskolci Á. V. E.	96
		Nagygyűlése az O. Á. V. E.-nek és M. Á. V. E.-nek	58
		Nagyvárad Á. V. E. közgyűlése	62
		Nagyvárad Á. V. E. diszelnökké választásai	72
		O. Á. V. E. és M. Á. V. E. Sz. naggyűlése	33, 52 és 58
		O. Á. V. E. és M. Á. V. E. Sz. választmányi ülése	34, 47 és 93
		O. Á. V. E. gyermeknapár értekezlete	44
		O. Á. V. E. Gyermeknapára 1913. évre	96
		O. Á. V. E. és a hírlapirodalom	10
		O. Á. V. E. új tagok	11
		32, 44, 54, 75, 91 és 96	96
		O. Á. V. E. céljaira adakoztak	11, 37, 44 és 91
		Pápa és Vidéke Á. V. E. közgyűlése	26
		Pozsonyi Á. V. E.-ről	27, 106 és 119
		Pozsonyi Á. V. E. közgyűlése	51
		Soproni Á. V. E. választmányi ülés	16, 51 és 106
		Sáros vm, Á. V. E. közgyűlése	26, 36 és 96
		Soproni Á. V. E. közgyűlése	40
		Sáros vármegye Á. V. E.	106
		Szeged és Vidéke Á. V. E. választmányi ülés	7
		Szeged és Vidéke Á. V. E. közgyűlése	17 és 38
		Szegedi Á. V. E.	88
		Székesfehérvári és Fejérmegyei Á. és M. V. E. közgyűlése	28

	Oldal
Szentgotthárdi Á. V. E. közgyűlése	48 és 88
Szentgotthárdi Á. V. E. vál. ülése	118
Temesvári Á. V. E. vál. ülése	27, 62 és 96
Temesvári Á. V. E. közgyűlése	38
Temesvári Á. V. E. 79, 88, 106 és 118	
Vasvári Á. V. E. 1911. évi jelentése	50
Vasvári Á. V. E.	96

### Apró közlemények.

Arthur Holland von Grunddenfels dr.	11
Államrendőrség főkapitányi intézkedése lovak téli vasalásáról	11
Állatok mint cinkosok	12
Állatbarát, gondatlan	122
Állatok levélbélyegeken	12
Állatvédők felbuzdulása	18
Állategészségügyi törvény revíziója	19 és 54
Á. V. E. Győrött	19
Allensteinban fuvarozási rendtartás	19
Angliában vivisekció	19
Állatvédő-prédikáció Washingtonban	19
Állatvédő-prédikáció Németországban	122
Állatkinzók és Garibaldi	19
Állatállománya a világnak	20
Állatvédelemről	29
Állatvédő egyesület Zsolnán	121
Automobilversenyzők macskagyilkos babonája	29
Automobil az állatvédelem szolgálatában	31
Alapító tag, illusztris	32 és 119
Alapítólevél jóváhagyás	54
Állat- és madárvédelmi előadások	55
Ajtót nyitó kutya	65
Állatvédő szivar	66
Állatvédelem télen	121
Állatszámolás eredménye (hazai)	66
Állatvédelem tanulmányozásra földkörüli ut	67
Állatvédelmi törekvések Pápán	72
Állatvédelem az utcán	73
Állatvédelem őszkor	122
Állatvédő naptárak, német	123
Állatvédelmi kihágások megtorlása	73
Állatvédelem és a közönség	73
Állatvédő szabályrendelet Lugoson	80
Állatkinzási eset Kassán	81
Állatkinzás Bécsben	120
Állatorvosaink létszáma	81
Állatvédelem Württembergben	81
Alkossuk madártanyává temetőinket	82
Állatvédő ünnepség Berlinben	89
Állatvédő előadások Zsolnán és Rajecen	89
Állatkinzás Pöstyénben	89
Állatvédelem Kassán	90 és 107
Állatkertből (szfővárosi) hírek	90
Állatvédelmi állapotok Selmechbányán	97
Állatvédelem gazdakörökben	122
Állatkinzás, megtorolt	98
Állatvédelem határa	99

	Oldal
Állatkinzások ellen a földművelési miniszter	106 és 107
Állatvédelmi kihágások büntetésében	107
Állatvédelem Somogyban	107
Állatvédelem Kassán	121
Állatkinzási eset Toronyban	107
„Antispatz” cinegetető	109
Berlini kocsisiskola	10 és 89
Báró Kemény Árpádné	10
Balatonnál lőszek	66
Bikaviadal véres	67
Bérekocsimizériák a fővárosban	81
Baromfiak emberséges szállítása	82
Bátor teologus	120
Bázeli kutyaparagrafus	83
Berlinben állatvédő ünnepség	89
Balatonban lőszek	89
Berliner Tierschutzverein	108
Beviteli tilalom csonkítottfarkú lovakra	109
Berlini kocsisiskola tanrendje	111
Csontot kutyáknak adni	67
Csonkított lófark a lovasszobronkon	82
Csuka több 100 éves historiája	89
Cserépgalamblovészlet Ischlben	97
Csonkított farkú lovak bevitelének tilalma	108
Cinegetető „Antispatz”	109
Dian	90
Életmentő kutya	8
Élve eltemetett kutya	8
Emlékezete Gelléri Szabó Jánosnak	11
Ebzárlat ismét	11
Éhező madarakra gondoljunk	17
Egy előterjesztés a kocsisiskola tárgyában	53
Ebadót fizessen az állatmenedékház is	55
Elmarasztalások madárvédelmi kihágásokban	65
Ebtartásiszabályrendelet Győrött	72
Elesett állat az utcán	73
Eljárás, szigorú, állatkinzás ellen	81
Észrevétel a lófark csonkítása ellen	98
Elmentek a fecskék	98
Elszállítása elhult és sérült állatoknak	108
Eredménye fészekodvaknak	110
Fogságban róka	9
Fuvarozási rendtartás Allensteinban	19
Földművelési miniszter a madárvédelemért	54
Fecske fészek hűsége	55
Fóka meg a fia	65
Földkörüli ut állatvédelem tanulmányozásra	67
Flobert puska és Győr városa	73
Fővárosban bérekocsimizériák	81
A flobert	88
Földművelési miniszter az állatkinzások ellen	106 és 107
Főpapok a Gyermechnaptárért	107
Fészekodvak eredményei	110
Gátke madárvédő	122
Gelléri Szabó János emlékezete	11
Gondoljunk az éhező madarakra	17
Győrött állat és madárvédő egyesület	19
Garibaldi és az állatkinzók	19
Gondos anya, a kutya	29
Győri ebtartási szabályrendelet	72
Győr város és a flobert puska	73

	Oldal
Gabi meg a csipszi	75
Gazdasági muzeum galambjai	85
Gyeplőt ne rángassatok	83
Gödöllőn egyesület alakítás	98
Gyermekek és a vágóhid	98
Galamblovó verseny Győrött	107
Gyermechnaptárért főpapok	107
Gyümölcsbarát előrelátása	108
Hírlapirodalom és az O. Á. V. E.	10
Hagyatéka Skodacsek Zsuzsanna urnónek	11
Hagyaték, óriási	122
Hangyaboly, hangyaélet. M. K.	54
Hasznos állatok védelme	75
Halál a madárfészekért	81
Hivatalos helyége a Sáros vm. Á. V. E.	81
História egy több 100 éves csukáról	82
Harkály, méhkest furó, mézet lakmározó	33
Hírek szfőváros állatkertjéből	90
Háboruban elesett lovak emléke	98
Határa az állatvédelemnek	99
Hatósági eljárás állatkinzásban	120
Hasznos madarak védelme Hollandiában	107
Háládatos tigris	10
Jóváhagyás, miniszteri	10
Polyságion Szilveszterest	19
lőszek a Balatonnál	66
Jó szó a kocsisokhoz	83
Ischlben cserépgalamblovészlet	97
Kanári védelem	121
Karácsonyi lakoma	125
Kisorsoltlovakszállítása Angliából Belgiumba	8
Kutya mint életmentő	8
Kutya, élve eltemetett	8
Kutyaész	9
Kocsisiskola Berlinben	10
Kutya értelmesség	122
Kutya hűség	123
Kemény Árpádné báróné	10
Kutyatemető Kopenhágában	18
Kezdeményezések, új	19
Kutya, mint gondos anya	29
Kutyahistóriák	30
Kocsisiskola tárgyában egy előterjesztés	53
Kocsisiskola	63
Kolozsvár város polgármestere madárvédelemért	64
Kutya amelyek ismeri a vásárnapokat	64
Kutyáknak csontot adni	67
König Henrikné özv. dr.	72
Kihágások (állatvédelmi) megtorlása	73
Közönség és állatvédelem	73
Kluger Hans, okos ló és tanító mestere	74
Kassán állatkinzási eset	81
Kocsisokhoz egy jó szó	83
Kocsisiskola Berlinben	89
Kocsisiskolák szövetsége	89
Kocsisiskolák szövetségéhez (német)	97
Kegyület különös megnyilatkozása	91
Krüger kalapja	91
A mi kocsisaink	97 és 107
Közös uzsonna	100
Kassai állatvédelem	107
Konflis és lova	108
Kutyák, kik löportornyot őriznek	110
Kocsisiskola berlini tanrendje	111
Kutyamenedékház egyesület	111

	Oldal		Oldal		Oldal
Kutya nevelés .....	123	Ne rángassátok a gyeplőt.....	83	Természetvédelem Amerikában	121
Lovak, kisorsolt, szállítása Angliából Belgiumba .....	8	Népünnepély a pozsonyi váromban .....	89	Tizen vannak tizen .....	68
Lovak téli vasalása, főkapitányi intézkedés .....	11	Német kocsisiskolák szövetségéhez .....	97	Tizen vannak megint .....	84
Levélbélyegeken állatok .....	12	Nietzsche az emberekről és állatokról .....	99	Tanitás a természet szeretetére	99
Leonardo da Vinci és a madarak .....	20	Nóikalap tolldisz .....	110	Toronyban állatkinzási eset .....	107
Ludak beszéde .....	31	Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába beléptek .....	11, 32, 44, 54, 75 és 91	Tierschutzverein Berlin.....	108
Levél az olasz madárvasárról .....	66	Ornithologiai központ új tagja .....	55	Tilalom kurtított farku lovak bevitelére .....	109
Lugoson állatvédő szabályrendelet .....	80	O. Á. V. E.-hez üdvözlő irat .....	97	Tigris, háládatos .....	112
Lókinzási eset .....	80	Olaszországban madárvédelmi törekvések .....	97	Új kezdeményezések .....	19
Létszáma állatorvosainknak .....	81	Omnibuszlovak székesfővárosi tulterhelése.....	107	Útcán elesett állat .....	73
Lovasszobrokön csonkított lófark .....	82	Prédikáció, állatvédő Washingtonban .....	19	Útcán állatvédelem .....	73
Lovak (háboruban elesettek) emléke .....	98	Parittyák Győrött .....	119	Üdvözlőirat az Á. V. E.-hez .....	97
Lóportornyot őrző kutyák.....	110	Pápai állatvédelmi törekvések Pozsonyban Madarak és Fák Napja .....	89	Üdv hadserege .....	122
Luxus eb, nem luxus eb 111 és 121 .....	121	Pöstyéni állatkinzás.....	89	Vivisektio Angliában .....	19
Londoni kutyamenedék-ház egyesület .....	111	Péntek Gáspárné Hugonnai Irén grófnő.....	97	Világ állatállománya .....	20
Madárvédelmünk jelenlegi állapota .....	8	Prónay Józsefné Crony grófné Rendőrkutya sikere .....	8	Vasárnapokat ismerő kutya .....	64
Madárvédelem gyakorlatból .....	10	Róka fogságban .....	9	Veszeltség .....	119
Madárünnepély Nagyszombatban .....	10	Revíziója az állategészségügyi törvények .....	19	Véres bikaviadal.....	67
Miniszteri jóváhagyások .....	10	Rendtartás, fuvarozási, Allensteinban.....	19	Vasárnapi puskás sírfelirata .....	83
Madarak és Leonardo da Vinci .....	20	Revíziója az állategészségügyi törvények .....	54	Vágóhid és a gyermek.....	98
Mácskának viz kell .....	20	Rovarok irtása, — (ik) — .....	55	Vérszívó ellenségei szobai madaraknak .....	99
Mácskagyilkos babonája automobilversenyzőknek .....	29	Rajecen és Zsolnán á. v. előadás Sajtó állatvédelemért .....	119	Vivisektor megfigyelései .....	108
Madárvédelmi tanfolyam .....	31	Sikere a rendőrkutyának .....	8	Wilhelm von Osten a Kluger Hans tanítómestere .....	74
Miniszteri jóváhagyások .....	32	Skodacek Zsuzsánna urnó hagyatéka .....	11	Würtenbergi Á. V. E. 50 éves fennállása .....	81
Madárvédelem kérdését fejtegeti Koncs S. ....	53	Strucc hogyan költi ki tojásait .....	31	Würtenbergben állatvédelem .....	81
Madárvédelemért a földművelésügyi miniszter .....	54	Sáros vm. Á. V. E. új hivatalos helysége .....	81	Zsolnán és Rajecen Á. V. előadás .....	89
Madárvédelemért Kolozsvár polgármestere .....	64	Sirfelirata egy vasárnapi puskásnak .....	83	Zöld kereszt .....	107
Madaraknak (hasznos) temetőben való elszaporítása .....	64	Selmecebányán állatvédelmi állapotok .....	97		
Madárvédő császár .....	64	Somogyban állatvédelem .....	107		
Majomtörténet .....	65	Sérült állatok elszállítása .....	108		
Madarak és Fák Napja .....	65	Sertésvágóhídi eljárás .....	121		
Madárvédelmi kihágásokban elmarasztalások .....	65	Szilveszterest Ipolyságon .....	19		
Megtorlása az állatvédelmi kihágásoknak .....	73	Személyi hír .....	44, 66, 88 és 106		
Madárfészek megvédése .....	75	Székesfőváros tanácsa K. Nagy Sándor művét.....	65		
Madárfészekért halál .....	81	Szabolcsi tanítók otthona.....	66		
Madártanyává alkossuk temetőinket .....	82	Szivar, állatvédő .....	66		
Méhkast furo, méhkast lakmározó harkály .....	83	Szigoru eljárás állatkinzás ellen .....	81		
Madarak és Fák Napja Pozsonyban .....	89	Szerencsétlenül járt lovak elszállítása Budapesten .....	82		
Megfűrösztött anyánk kint a szabad tóban .....	92	Szobai madarak vérszívó ellenségei .....	99		
Madárvédelmi törekvések Olaszországban .....	97	Székesfővárosi omnibuszlovak tulterhelése.....	107		
Madárképes levelezőlapok tárgyában .....	98	Székesfővárosi berkocsi .....	119		
Megtorolt állatkinzás .....	98	Székesfőv. kocsisok .....	120		
Montecuccoli Frigyesné grófné .....	98	Tojásait strucc hogyan költi ki .....	31		
Madarak életéről előadás Pozsonyban .....	107	Tanfolyam, madárvédelmi .....	31		
Madarak (hasznos) védelme Hollandiában .....	107	Temetőben hasznos madarak elszaporítása .....	64 és 82		
Naturschutzpark egyesület Stuttgartban .....	66				

## Irodalom.

Aquila M. K. Ornithologiai központ .....	18
Budapesti Állattartók Szövetkezete állatkórházainak 10 éve .....	12
„Évi jelentés a Krassó-Szörényi Á. V. 1910. évi működéséről, írta Tafferner Béla .....	18
Gyakorlati madárvédelmünk 1909—11-ben, Csörgéy Titusztól .....	53
Gyermeknapjár 1913. évre.....	92
Krassó-Szörényi Á. V. 1910. évi jelentése, írta Tafferner Béla .....	18
Levél az olasz madárvasárról, Ch. Chernel István .....	74
„L'oiseau et les récolte“, Leon Shomme .....	82
„Madarainkat (hasznos) védjük és gondozzuk,“ írta Tafferner Béla .....	30
Mecsek egyesület évkönyve .....	63
Madarak és Fák Napjáról szóló II. Évkönyv.....	64
M. Á. V. E. Sz. és O. Á. V. E. évkönyve 1911. évről.....	91
Német állatvédő naptárak .....	123
Magyar kalász .....	111
O. Á. V. E. és M. Á. V. E. Sz. évkönyve 1911. évről.....	91
Patkolástan. Zimmermann Ágoston.....	82
Védjük és gondozzuk hasznos madarainkat, írta Tafferner Béla .....	30



# ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI  
 ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ -NEK KÖZLÖNYE ≡  
 BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is  
 Megjelenik egyszer havonként  
 Előfizetési ára 1 évre 2 korona

## Az Országos Állatvédő Egyesület

tagjainak köszönettel tartozunk, hogy oly számosan siettek tagdíjaikat befizetni. Nagyon kérjük azokat a tisztelt tagokat, akik tagdíjukat még be nem fizették, hogy ezt a fizetést az általunk küldött utalványlap felhasználásával mielőbb teljesíteni sziveskedjenek.

## Az új év küszöbén.

Folyóiratunk, hivatalos közlönyünk tisztelt olvasóihoz, az Országos Állatvédő Egyesület és a többi szövetséges egyesület tagjaihoz óhajtok ezuttal is szíves üdvözlötletet intézni és, ha szabad, néhány igénytelen szót is.

Visszatekintek nemcsak a most lejárt 1912. évre, de az utóbbi 5 évre, hogy munkánknak és az elért eredménynek, mint mondani szokás, nyers mérlegét néhány vonással ügybarátaink elé állíthassam.

Az 1906. évtől kezdve fejlődött az állatvédelem országos jelentőségű ügygé. A Madarak és Fák napjának mint iskolai ünnepnek az Országos Állatvédő Egyesület kezdeményezése révén az elemi iskolákban történt rendszeresítése volt az 1906. év jelentős eseménye. Hogy ez a szép intézmény nem maradt papíron, mint oly sok más nemes intencióból fakadt kormányintézkedés, az orsz. egyesületünk érdemének javára irandó, mely nem kimélt sem munkát, sem áldozatot, hogy az intézményt megkedveltesse és meghonosítani segítse.

Következett 1907-ben az Országos Ifjusági Madárvédő Liga megalapítása.

1908-ban a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének megalkotása és új egyesületek egész sorozatának létesítése, stb.

Ami az öt évi munka eredményét illeti, megkísérlem, hogy annak képét is néhány vonással vázoljam.

Elértük, hogy földmivelésügyi és közoktatásügyi kormányunk az országos rendeletek egész sorában elismeri az állatvédelem jelentőségét és országos egyesületünk szakvéleményét kikéri.

Az állatvédelem, mely eddig a közigazgatás egyik ágazatában sem szerepelt, most már a földmivelésügyi

minisztérium ügykörébe van felvéve és legújabbban az állami költségvetés egyik tételében is jelentkezik.

Hogy propagandánk, az állatvédelmi eszmék terjesztésére fordított munkánk eredményét is körülírjam, néhány bű a dolog természeténél fogva hozzávetőleges, de éppen nem túlzott számbeli adatot óhajtok bemutatni.

Folyóiratunk közel 7000 példányban és a Szövetségünk kötelékében levő 32 egyesület a művelt közönség rokonszenvének megszerzéséért küzd.

A Madarak és Fák napjának ünnepét megülő iskolák közül a folyó évben 2800 iskolából érkezett jelentés, melyek szerint kerekszám 550,000 iskolásgyermek, továbbá tanítók és szülők vettek részt az ünnepélyen.

Az egyesület által kiadott Gyermechnaptár, mely öt év előtt mintegy 40,000 példányban kelt el, a múlt évben 110,000 gyermek kezébe jutott, az 1912-iki naptár pedig 130,000 példányra már fogytán van.

Az Orsz. Ifjusági Madárvédő Liga fogadalmát eddigelé közel 400,000 gyermek tette le.

Összeadva e számokat, évenként több mint *egy-millió gyermek* szívéhez szólunk és a gyermekek útján ugyanannyi családdal érintkezünk, tehát kerekszám *öt-millió lélekkel!*

Nem szölok sok ezer példányban évenként terjesztett nyomtatványainkról, csak az ezer és ezer példányban országszerte elterjedt képes állatvédő falitábláinkat említem, melyek iskolákban, községházakban, vasuti állomásokon és egyéb forgalmas helyeken sok ezernyi ember figyelmét lekötik.

E számok már magukba véve tekintélyesek, de azok valódi értékét és jelentőségét ki nem fejezhetik, hanem csak következtetést engednek a jónak, a szépségnek, a nemesnek arra az áradatára, mely milliók szívében költögeti és ápolja a szelidebb érzéseket és alapját veti valóban emberséges lelkületű nemzedékek nevelésének.

Midőn a Gyermekvédő Liga ezernyi züllött gyermeket vezérel vissza a társadalom oltalmába, mi állatvédők az iskolában folyó nagyszabású akciókkal milliónyi gyermekbe oltjuk a jóság hajlamát és óvjuk meg őket a zülléstől.

Az egyesületnek és szövetségnek ebben a nemes irányu komoly és becsületes munkájában első sorban

a vezetők azok, akik elől járnak: Grimm, ügyvezető alelnök, Monostori főtitkár és Häsler pénztáros-titkár, nemcsak az országos propaganda, de a székesfőváros helyi állatvédelmének is munkásai, Chernel alelnök és Fodor szövetségi titkár a madárvédelem és a szövetség fejlődésén dolgoznak. Az ily kiváló vezérkar segítségével az állatvédelem országos szervezetének céltudatosan lerakott kereteit a Mindenható segítségével ki fogjuk építeni, ha...

mind az országos egyesület, mind pedig a többi szövetséges egyesület tagjai törekvéseinket és azok eredményeit érdem szerint méltatva, teljes jóakarattal, az ügy szeretetével mellénk állanak és segítenek.

A fent méltatott vezérkar mellett nem annyira új eszmékre és tanácsokra, mint inkább munkás úgbarátokra és korlátozott anyagi eszközeink gyarapítására van szükségünk.

Társadalmilag és közgazdaságilag egyaránt fontos misszióinkat támogassák közlönyünk olvasói az által, hogy komoly jóakarattal kísérik és pártolják törekvéseinket és hogy azon munkálkodnak, hogy szép ügyünknek minél több új hívet nyerjenek meg.

És most abban a kellemes reményben, hogy szavaim visszhangra találnak, szívélyesen üdvözlöm az olvasókat és derűs év áldását kívánom mindnyájának.

*Máday Izidor.*

## Előterjesztés

### a helyi állatvédelem javítását célzó intézkedések tárgyában.

Az Országos Állatvédő Egyesület tudvalevőleg a székesfőváros tanácsát és az államrendőrség főkapitányát felkérte, hogy az állatvédelmi állapotok javítása érdekében vegyes értekezletet tartsanak. A kívánatos intézkedések tárgyában az egyesület előterjesztést készített, melyet a nov. 30-án tartott ülésben a választmány elfogadott.

Az előterjesztés szövege a következő:

1. A főváros felkérendő, hogy különösen közutakon szerencsétlenül járt vagy összerokadt állatok elszállításáról gondoskodjék. A fővárosnak van már egy állatszállító mentőkocsija, melyhez egyesületünk átengedné még saját mentőkocsiját. A két és szükséghez képest szaporítandó állatmentőkocsi kezelésével a város megbízná tűzörségét vagy fuvartelepét. Bécsben, valamint a külföld több más városában az állatmentőkocsi-intézményt a tűzoltóság közmegelegedésre kezeli, ami a közönségben a tűzörség iránt érzett rokonszenvet csak fokozza. A budapesti tűzörség már most is eszközli a gödrökbe, szakadékokba esett lovak mentését, így tehát az ügy iránt tanúsítandó jóakarattal mellett a mentőkocsik általános kezelését, ezekkel való kivonulást és közutakon sérült lovak elszállítását is vállalhatná.

Abban a feltevésben, hogy fenti kérelmünk teljesül, a mentőkocsi kötelező használatáról szóló szabályrendeletnek alábbi tervezetét bátorítandó bemutatni.

## Szabályrendelet-tervezet

### szerencsétlenül járt állatok elszállítása tárgyában.

#### 1. §.

A nyilvános forgalomban szerencsétlenül járt állatot, vagy más okból forgalmi akadályt képező vágó vagy vonó állatot csak erre a célra készült mentőkocsival szabad elszállítani.

Más módon való elszállítás tilos.

A mentőkocsi kezelésével és a szerencsétlenül járt állatok elszállításával a fővárosi tűzörség van megbízva.

#### 2. §.

A szerencsétlenül járt vagy egyéb okból forgalmi akadályt képező állat tulajdonosa vagy kísérője tartozik az esetet minden késedelem nélkül, a legrövidebb úton a legközelebbi rendőrszemnek, vagy rendőrszobának, vagy kerületi kapitányságnak, vagy a fővárosi tűzörségének azonnal bejelenteni.

#### 3. §.

Az ilyen állat tulajdonosa, vezetője vagy kísérője szabadon rendelkezhetik, hogy az állat hová szállíttassék. Ha azonban nem nyilatkozik azon ideig, míg az állat a kocsiban elhelyeztetett, akkor az állat a székesfővárosi állategészségügyi telepre szállítandó.

Az állategészségügyi telep vezetője értesíti azonnal az állat ismert tulajdonosát és határidőt tűz ki ameddig az állat tulajdonosa az állatjával rendelkezhetik; ha a kitűzött határidőn belül a tulajdonos nem jelentkezik, akkor a telep vezetője a körülményekhez képest intézkedik.

#### 4. §.

1. Az állatmentőkocsi kivonulása, szerencsétlenül járt állatok körül történő segítségnyújtás, valamint az elszállítása díjtalan.

2. A fővárosban foglalatosskódó kocsisok színvonalának javítása érdekében kocsisiskola létesítendő. Csak így remélhető, hogy a kocsisok emberségesebb színvonalra emelkednek, de a járókelők biztonsága is megköveteli, hogy csak képzett kocsis legyen alkalmazható. A gazdasági szempont is amellet szól, hogy akire néha egy nagy értéket képviselő fogat van bízva, rendelkezzen olyan ismeretekkel, amelyeknek segítségével a fogattal, a lovakkal kíméletesen, okosan, a célnak megfelelően bánik. Idővel fokozatosan el lehetne érni, hogy a fővárosban csak kocsis-iskolát végzett kocsist szabadna alkalmazni.

Amennyiben a kocsisiskolát a város a bérkocsi- és teherkocsi-ipartársulat közreműködésével saját kezelésében nem állítaná fel, úgy méltóztassék egyesületünkre ruházni a kocsisiskola felállítását és e célra egyesületünket megfelelő alapítási és fenntartási segéllyel támogatni. Mindkét esetben az O. Á. V. E. tüzetes tervnek és költségvetésnek elkészítésére és bemutatására készséggel ajánlkozunk.

3. A székesfőváros tanácsa felkérendő, hogy az istállóügy rendezéséről hosszabb idő óta tárgyalás

alatt álló szabályrendeletet minél előbb léptesse életbe. (Dr. Schermann Adolf-féle tervezet.)

A székesfőváros tanácsához kérvény intézendő az iránt, hogy a kerületi előljáróságok eszközölnének gyakori vizsgálatokat bérkocsi- és teherkocsi-fuvarosok istállóiban, mikor az állatvédelmi szempontok is figyelembe veendőek volnának, hogy a munkában néha végsőkig kimerült lovaknak legalább az istállóban hely a lefekvéshez jusson.

4. A székesfőváros tanácsa felkérendő, hogy az állategészségügyi telep átépítése, új berendezése minél előbb befejeztessék.

A modern szellemben vezetett állategészségügyi telep mellett lehet reményünk, hogy a kutyák és macskák befogása, kiirtása stb. körül tapasztalt állatkinzások meg fognak szünni.

Ide mellékeljük a „Humane Tötung“ (emberséges kivégzés) című ismertetést.

5. A terhes szekerek közlekedéséről szóló szabályrendelettervezet most lévén tárgyalás alatt, az egyesület külön beadvánnyal fordult a székesfőváros tanácsához, melyben előadta azokat a kiegészítéseket, melyeket a 6. §-hoz állatvédelmi szempontból pótolni kívánatosnak tart, ezeket a pontozatokat mellékeljük, hogy azokat az értekezlet is magáévá tegye.

6. A főkapitány sziveskedjék megengedni, hogy az O. Á. V. E. a rendőrszemélyzet számára egy oly tartalmu utmutatót szerkeszthessen, melyben különféle állatkinzások módja ismertetve, világosan meg legyen magyarázva az, hogy mi képez kihágást és hogy állatkinzások esetén és állatok, főleg lovak sérülései esetén a rendőrnek mi a teendője.

Ez utmutató szövegét az O. Á. V. E. a főkapitányságnak be fogja mutatni megbírálás és jóváhagyás végett. A jóváhagyott szöveg az egyesület kiadásában jelennek meg és ezt az utmutatót az egyesület a szükséges példányszámban a főkapitányságnak rendelkezésére állítaná abból a célból, hogy azzal az összes legénységet látná el.

Ezt az utmutatót az egyesület a szükséges módosításokkal átdolgozott alakban ki fogja osztani a székesfőváros mezőrendőrei és mezőőrei közt, valamint meg fogja küldeni a csendőrségnek és a m. kir., valamint a helyhatósági állatorvosok számára az illetékes hatóságok útján.

7. Kivánatos volna, ha a belügyminiszter, illetőleg a rendőrfőkapitány az elsőfoku ítélkező rendőrbírák és ott működő ügyészek részére oly utasítást bocsátana ki, hogy állatkinzási kihágások elbírálásánál a törvény által megengedett legnagyobb fokú büntetést alkalmazzák különösen nagyobb mérvű vagy többször ismétlődő kihágások esetében, mert az állatvédők körében általános az a nézet, hogy lókinzó kocsis és gazdája azért nem tartózkodnak a törvény megszegésétől, mivel a várható csekély büntetést könnyen elviselhetik.

8. Az állatkinzások igen nagy részét a sikos, havas, jéges utburkolatok és a tulterhelés okozzák. Ezek ellen nem elegendő, ha a rendeletekben kötelezik a lótulajdonosokat, hogy lovaikat sikos időben megfelelően vasalják, hanem az a kívánatos, hogy a rend-

őrség szedésben készen tartott és csak kelettel ellátandó falragaszokban rögtön a kritikus idő beálltával figyelmeztesse az érdekelteket, hogy éles vas nélkül közlekedniök nem szabad és minden tulterheléstől büntetés terhe alatt tartózkodjanak.

A sajtó felkérendő volna a főkapitány által, hogy e hirdetményt a lapok is közöljék.

9. Addig is, míg a szerencsétlenül járt vonóállatok elszállítására tárgyában készült szabályrendelet életbe lép, főkapitányi rendelet volna kibocsátandó arról, hogy az esetben, ha sérült vagy erejükben kimerült állatok közutakon összeroskadnak és ha ezek tulajdonosai legkésőbbben egy órán belül az állat elszállításáról nem gondoskodnak, ha állapotuk olyan, hogy megmentésük nyilvánvalóan lehetetlen, ily állatok a gypmester által a helyszínen kivégeztessenek.

Ily irányú intézkedésre több oknál fogva szükség van.

Különösen állatvédelmi szempontból, mert állatvédők tudják, hogy ily állatok legtöbbször halálos kínok közt néha fél és egész napon át az utstelen fekusznak, míg intézkedés végett gazdájuk előkeríthető.

De közszánalmat, közmegejtőzést kelt az ilyen látvány és az elesett állat a legtöbb esetben forgalmi akadályt is képez.

10. Kivánatos volna, ha a főkapitányság új bérkocsi-engedélyek kiadását és ilyenek tulajdonjogának átruházását a bérkocsi-szabályrendeletbe foglalt feltételeken kívül még következő megszorításokhoz kötné:

a) Vak lovat nem szabad bérkocsiba fogni.

b) Lovakat megcsontított farokkal bérkocsiban használni nem szabad.

c) A bérkocsis lószerszámán nem alkalmazhat szemellenzőt és fej fel- s lehozó szíjat. (Aufsatzzügel.)

11. A főkapitányság felkérendő, hogy intézkednék aziránt, hogy az 1 és 2 fogatu bér- és társaskocsikban éjjel használt lovak állomáshelyükön éjjeli időszakban szigorú és állandó ellenőrzés, vizsgálás alá vétetnek: tudjuk, hogy e lovak közül sok nem felel meg az idevágó szabályrendeletben megállapított minősítésnek.

12. A rendőrség felkérendő, hogy szigoruan ügyeljen arra, hogy a társaskocsik a megállapított férőhelyeken tulterhelve ne legyenek. Felette kívánatos volna, ha a székesfőváros területén az úgynevezett imperiális (emeletes) kocsi rövid időn belül forgalmon kívül helyeztetnének, mert ezen nagy kocsiknak alsó férőhelyeik már többek, mint a külföld, pl. Bécs omnibuszainál. Állatvédelmi szempontból annak az óhajtatásnak is kifejezést kell adnunk, hogy a társaskocsikban épp úgy, mint a villamos kocsikban az állóhelyek beszüntetendők volnának.

Mindkét intézkedés a közönség érdekeit is szolgálja, mert a társaskocsik közlekedését gyorsítaná.

13. A 654/1901. kgy. számú, az ebtartásról szóló szabályrendelet jelenleg módosítás alatt állván, egyesületünk 1488/1911. számú beadványában kérte a székesfőváros tanácsát, hogy ez irányban meg-

hallgattassék, ez alkalommal tehát módunkban lesz az ebtartás kérdésében az állatvédelmi szempontokat a hatóság figyelmébe ajánlani. Ezt a kérelmet e helyen is ismételni bátorokodunk.

14. A macskatartás ügyében nehezen lehetne a hatóságnak célravezető előterjesztéseket tenni. Ezen ügyben a közönséghez fordulunk kéréssel, hogy főleg a főlöszeges macskakölykeket, beteg állatokat állatvédőházunkba adják be, hogy fájdalom nélkül kivégzethetők legyenek.

A fenti pontokban foglalt intézkedések kiegészítése szempontjából az Országos Állatvédő Egyesület még a következőket tervezi:

A lovak farkcsontkitásának eltiltása érdekében a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez kérelem intézendő.

A földmívelésügyi miniszter urnak 31060/1892. számú a baromfi szállítását szabályozó rendeletének módosítása különösen oly értelemben kérelmezendő, hogy összekötött lábakkal baromfi csak kizárólag szállítható. (Az idézett rendelet értelmében, ily tilalom csak négy párnál többre szól.) A baromfit fejfelé lefelé tilos legyen szállítani.

A szemellenzők elhagyása érdekében kísérlet teendő oly irányban, hogy a szíjgyártó ipartestületekhez és a mesterekhez volna felhívás intézendő ily értelemben, illetőleg hogy szemellenző nélküli lószerszámot is árusítsanak.

Szövegezendő és kiadandó népszerű modorban írott füzetke, mely kocsisok és fuvarosgazdák körében terjesztve a lovakkal való észszerű és emberséges bánásmódot és lóápolást ismertesse.

Ugyancsak egybegyűjtve kiadandók: Az állatvédelmi törvénycikk és ehhez hasonló törvényes rendelkezések, a székesfővárosi terhecskérszabályrendelet és bérkocsi-szabályrendelet, utóbbi kivonatossal és a főkapitányság hajtási rendelete.

## A torinói nemzetközi állatvédő kongresszusról.

### III.\*

Irta: Chernel István.

Ezután *Ferreri dr.*, Uruguay konzulja felolvasta a montevidói állatvédő egyesület elnökének, *Cubilo*-nak Dél-Amerika állatvédelmi intézkedéseiről írott közleményét, *Marmotta*n pedig a párisi állatvédő egyesület volt elnökének, *Contand*-nak, hasonló tárgyú, de Európára vonatkozó értekezését. Végül *Lombard*, az amsterdami állatvédő egyesület képviselőjében a madarak, kivált a fecskék védelméről beszélt.

A kongresszus tárgyalásainak ezután következő kiemelkedő mozzanatát *Förster dr. tanár* (Berlinből) előadása alkotta az állatok élve boncolása ellen. Mielőtt tárgyába mélyedt volna, hangsúlyozta, hogy a madár-

védelem ne csupán a merőben hasznos fajokra terjesztessék ki, hanem a közömbösekre, sőt a kivésző, bár emberi szempontból talán károsnak tartott fajokra is. Ennek kapcsán felhívta az állatvédő egyesületek figyelmét a természetvédelemre általában, a több helyt létesült nemzeti természetvédő-parkokra és védett területekre s kérte a kongresszust, fejezze ki azt az óhaját, hogy az ezirányú mozgalmakat az állatvédő egyesületek is támogassák. Az élveboncolás kérdésére terve, a következő pontozatokat terjeszti elfogadásra a kongresszus elé: 1. Az élveboncolás fogalma alá tartozik valamennyi, a természet- vagy az orvostudomány érdekében élőállatokon végzett kísérletezés. 2. Ezek a kísérletek és a velük járó előkészületek szinte kivétel nélkül nagy fájdalommal járnak. A kivétel olyan ritka, hogy szóra sem érdemes. 3. Ez okból az élveboncolás az állatvédelem egyik elsőrangú elméleti és gyakorlati kérdése, egyedüli nyitja pedig nem egyéb, hogy megakadályozzuk az állat kínjait. 4. A tudomány következőkkel indokolja az élveboncolást, hogy: a) természeti törvények felismerésére vezet; b) fejleszti az alkalmazott természettudományt, illetőleg a gyógytant; c) előmozdítja a gyakorlati nevelését orvosainknak. 5. Sokan vannak a tudósok táborában és akadnak, kik az utóbbi állítások igazságát kétségbe vonják s azt mondják, hogy nem egyéb az tudományos ballépésnél s több tévedésre visz, mint való igazságra. 6. E vitás kérdésektől eltekintve, mi az élveboncolást az emberiség ocsmány eltévelyedésének minősítjük, mely lealjasító s bűn lsten és a természet ellen. 7. A szakemberek dolga, hogy az élveboncolók reklámjait kellő értékükre szállítsák le. 8. Ellenben minden embernek kötelessége ellene küzdeni, mert való vagy inkább vélt hasznát tulszárnyalja az a kár, amit erkölcsi tekintetben okoz. 9. Az emberiség ugynevezett tüve nem rejlik az anyagi haszonban, nem is a természet megismerésében, hanem merőben az ember harmonikus átművelésében. 10. Az élveboncolóknak nem adhatunk külön osztályjogot vagy külön osztályerkölcsöt, hanem ők is tartoznak az általános erkölcsi szabályokat elismerni. 11. Ha az uralkodók és törvényhozók nem birnak eleget tenni az állatvédelem követeléseinek, úgy bizák a döntést a népre. 12. Mindezen értelmi, jogi és lelkiismereti indokokból megújítja a kongresszus előbbi nemzetközi kongresszusok ama határozatát, hogy az élveboncolás, mint büntetendő cselekmény, eltiltassék.

*Förster* javaslatát több felszólaló, kivált *Miss Woodward* több angol élveboncolás ellenes és állatvédő egyesület képviselője, *Riccabone Ferencné* stb. támogatta, ellenben *Wiedmann* tanár (Kölnből) hevesen ellenkezett. *Fliegel* (Zürichből) alaposan lecáfolta az ellenérveket, mire *Wiedmann* és a kongresszus többi német tagjai — természetesen *Förster* kivételével — elhagyták a tanácskozástermet. Így hát a javaslat csak szavazattöbbséggel fogadtatott el. Végül *Solange Pellat* ismertette a francia állatvédelmi törvény alkalmazására és módosítására alakult bizottság munkálatait, majd *Grisanti* beszélt a firenzei madárvédelemről, utána *Hawksley* említette, hogy a csalogatásra való madarak megvakítás Nápolyban már régen tilos s a galamblovésztról

\* Lásd a nov. és dec. számot.



szólva, a már sok helyt divó célvető gépek alkalmazását ajánlja.

A kongresszus tárgysorozata ekként letárgyaltatván, *Fliegel* a jövő évben Zürichben tartandó állatvédő kongresszusra hívta meg a jelenlevőket, mire az elnök elmondta záróbeszédét s a kongresszust befejezettnek nyilvánította.

Tekintettel a torinói állatvédő-egyesület érdekelte elnökének, *Durandonak*, nemrégiben való elhunytára, a kongresszusokon szokásos társas ünnepségek ezuttal elmaradtak. Mindössze csak a városházán volt hivatalos fogadtatás, amikor is *Bolmida* városi tanácsos olasz nyelven lelkes beszéddel köszöntötte a kongresszus tagjait Torino város nevében. Szavait németül és angolul is tolmácsolgatta. A tagok nevében *Marmottan* francia nyelven fejezte ki köszönetét a vendéglátásért s ügyünk iránt tanúsított jóindulatért. Ezenkívül egyik délután testületileg meglátogattuk a nagyszerű nemzetközi iparkiállítás, egy másik délután pedig a városi muzeumot és képtárt, nemkülönben a *Mole Antonelliana* 167 méternyi magasságba nyúló tornyos épületet, honnan remek kilátás nyílik az Alpeselek óriási havas bástyafalára, a Monte Viso, Gran Paradiso és a 4635 m. magas Monte Rosa égbetörő csucsaira.

Okt. 15-én azután a torinói állatvédő-egyesület 40 éves fennállása emlékére a Politeama Daniele Chiarella színházban rendezett diszülésen vettünk részt, mely alkalommal az állatvédelem terén szerzett érdemeikért 1686 egyén részesült elismerő oklevélben vagy pénzjutalomban. A társadalom minden rétegéből bőven akadt jutalmazott, kivált nagy számban a csend- és rendőrség, a kocsisok, erdészek, mezőőrök, tanulók köréből. A kongresszus tagjai, a polgári és katonai hatóság képviselői és az egyesület tisztikara a színpadon foglalt helyet, a páholyokat és széksorokat pedig a közönség töltötte meg. Az ünnepséget a zenekar bevezetőjátéka nyitotta meg, azután az elnök üdvözölte a közönséget, mire a tiktár felolvasta a kitüntetettek neveit. A jelenlevők feljöttek a színpadra s mi az okleveleket, érmeiket vagy pénzdíjakat ünneplőbe öltözött leánykák-tól sorrendben átvéve, átnyújtottuk nekik.

A jutalmazandók nyomtatott névjegyzéke közkezen forogván s benne a különösen kiváló állatvédők ama cselekedete is ismertetve lévén, melynek alapján a kitüntetésre reászolgáltak, a közönség megjelenséjükör élénk tapssal is kifejezte elismerését. Rövidebb szünetekkel, miközben a zenekar játszott, délig tartott a diszülés, melynek végeztével a kongresszus tagjai elbucsztak egymástól és a torinói állatvédő-egyesület vezetőségétől. Mindnyájan éreztük, hogy e kongresszusnak szinte uttörő jelentősége volt s hogy ama nehézségek legyőzésében, mik megvalósulását kísérték, az érdem oroszánrészre *Riccabone Ferenc* tiktárt illeti. Munkás életének legnehezebb, de egyuttal legszebb napjai voltak ezek a kongresszusi napok, velük reászolgált, hogy nevét az állatvédelem történetében eltörölhetetlen betűkkel feljegyezzük.

## „A budapesti Állattartók Szövetkezete“ állatkórházainak tíz éve.

Mikor a „Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság“ megalakulásának első évében volt, egy értekezletet hívott össze azzal a céllal, hogy az érdekelte felek bevonásával szövetkezeti ágazatot alapítson a budapesti állattartók beteg állatainak közös költségen történő gyógykezelésére.

Ez értekezletben részt vett akkor az O. Á. V. E. képviseletében Grimm Gusztáv és Monostori Károly, az utóbbi úgy is, mint a „M. K. Állatb. Társaság“ igazgatósági tagja.

A kezdet nehézségein mult, hogy akkor ezt a szövetkezetet nyélbeütni nem sikerült s Ney Samu állatorvosnak és társainak köszönhető, hogy az eszme végkép el nem aludt, hanem 10 év előtt testet öltött.

Azóta a dr. Pajor vezérlete alatt működő „M. K. Állatb. Társasággal“ kapcsolatban fejt ki a szóban forgó szövetkezet igen jelentékeny működést.

1900 májusában Monostori tanár elnöklete alatt tartott meg az alakuló közgyűlés. A megalakulás után rohamosan emelkedett az érdeklődés és szaporodott a tagok száma s lehetővé vált már ugyanezen évben egy kóroda s rá egy évre egy 2-ik kóroda megnyitása. A tagok száma 1900-ban 143 volt, most, 1911-ben 1710. E tíz évben kezeltetett mindösszesen a két kórházban 124.255 beteg állat s a gyógyulás 97% volt. Fényes eredmény, kivált ha még hozzávesszük, hogy az 1901. évi 14.735 koronás költségvetési összeg maig 100.000 koronára emelkedett, s a részjegy-tulajdonosok már osztalékot is kapnak.

E fényes sikerben elsőrendű része van a vezetésnek s kivált Pajor Ignác dr.-nak, aztán Holeczy és Rétlaky vezető állatorvosoknak.

Mint közintézmény fontos missziót teljesít a Budapesti Állattartók Szövetkezete s nem lehet kétséges, hogy a nemzetgazdaság szolgálatában csak fejlődni és erősödni fog a jövőben is.

Az állatvédelem nézőpontjából szemlélve és bírálva e közintézményt, bizonyos, hogy — mert beteg, szenvedő állatokon segít, — e tekintetben jótékony; más kérdés, hogy vajjon a munkában megsérülő, megbetegedő állatok előbb jelzett nagy számának felidézésében nincs-e része, tekintettel arra, hogy az olcsó, könnyű segélynyújtás lehetősége sok állattartót vezethet esetleg állata kiméletlen használására, sanyargatására, lezsarolására.

Azt mondom, hogy: „vezethet“ és „esetleg“. E hibát orvosolni, felfogásom szerint, nem nehéz. A notórius állatkinzó feleket meg lehet a kórházakba szállított betegek-ből itélni, meg lehet inteni s ismétlődések esetén ki lehet a tagok sorából zárni, ha az alapszabályokba egy erre vonatkozó paragrafus felvételik.

Különben a szövetkezet szép sikeréhez gratulálva, még szebb jövőt kívánunk annak.

## Az unalom és rossz szokás, az alom meg a kólika lovaknál.

A lovak kólikáját sok ok felidézheti, de nem is gondolná az ember, hogy a sok között igen gyakran amiatt esik kólikába a ló, mert az alatta elterített alomból istállóban és kivált éjjel, sokszor éhségtől sarkalva, máskor unalomtól hajtva, nagyobb mennyiséget megeszik. Ez az eset azonban közönségesen csak akkor következik be, ha a hozzáférhető alom rossz, romlott, korhadásba, rothadásba indult, tehát nehezen, vagy éppen nem emészthető, a gyomorban gázok fejlődését elősegíti.

Sajnos, nagyon sok istállóban ilyen az alom, mert a szalmának csak leghitványabbját vetik oda alomul s azt napok hosszan keresztül se cserélik ki újjal.

Ha már szükséges a szalmával takarékoskodni, hát legalább azon legyen a ló gazdája, hogy ott, ahol a megkötött ló az almot elérheti, jó legyen a szalma, mert ha ilyet vesz fel éhségtől hajtva vagy unalma tüzésére az állat, kevésbé, vagy éppen nem árthat meg neki.

Különösen hangzik ugyan, de elvitázhatlan tény, hogy az ugyis keveset alvó és sokszor nem feküdvé, hanem állva alvó tétlen ló csakugyan unatkozik s unalmát az éj folyamán különféleképpen igyekszik elűzni. Pl. harapdálja az etetőedényt; nyalja a falat; belétámaszkodik a kötélékébe; beleharap a jászolba (jászolrágó); a zaboló edényen a fogát köszörüli (fogcsiszoló); szétterpeszti mellső lábait s ringatózik (szó); vagy tehát rágicsálja az almot, még ha jóllakott is, annál inkább, ha éhes és ha takarmányában kevés az ásványanyag-tartalom, nevezetesen a konyhasó és mész.

Az alkalmas, jó takarmányon jóllakott ló rendszerint nem nyul az alomhoz, nem vetemedik az imént érintett káros rossz szokásokra sem, fődolog tehát a kólika, de egyéb emésztő szervi bántalmak megelőzésére is a jó, a helyes táplálás ételben, italban, annál inkább, mivel a ló gyomra aránylag kicsi s csak fele-része bír emészteni és sajnos, ha megzabál, nem bír könnyen megmenekedni a felvett sok és rossz eleség terhétől, mert hányásra képtelenül van gyomra megalkotva.

Sokan azt mondhatnák, hogy ha hát oly veszedelmes az alom-évs, akadályozzuk meg azt úgy, hogy kössük oly rövidre az állatot, hogy szájával el ne érhesse az állásában levő almot. És, ami elég szomorú, van, aki így segít a bajon. Pedig hogy nagy oktondiság ez, azonnal belátjuk, ha nem feledjük, hogy az eként „kikötött” ló, ha szükségét érzi, se tud lefeküdni s magát igazában kipihenni és meggyőződve, fáradtan állhat csak ismét munkába, amelyet a kocsis kedvére végezni nem tudván, az egészenk ütés, verés, ember-telen továbbkínzás a folyománya.

Hát gondos, jó táplálás esetén is ám tegyünk a ló elébe a földre, mondjuk: unaloműzőnek egy kevés igazán jó szalmát és a selejtesebb ilyen szalast rakjuk alomul oda, a teste alá nyugvó ágyul, ahova szájával nem érhet; de persze oly hosszan kössük aztán csak

le a fejét a kötőfék szárainál fogva, hogy teste teljes méretében lefeküdhessen.

Nem sokból áll ime mindez, szivlje meg hát gazda és kocsis egyaránt.

M. K.

## Kevevárai Állatvédő Egyesület.

A kevevárai állatvédő egyesület 1911. é. július 5-én alakult meg Jakabffy Ernő dr. ügyvéd és Schmidt Mihály m. k. állatorvos buzgalma folytán. Az előbbi ur lett az elnök, az utóbbi a titkár. Aelnök lett Bérczy Lajos polg. isk. tanár, pénztárnok Kolonits Béla állatorvos, jegyző Martin Ferenc. Választmányi tagok lettek: Müller Péter, Müller Béla, Wenner Ferenc, Reiter Károly, Geiger Antal, Wenner Miklós, Paull János, Bunda Vazul, Tőry Rezső, Keszthelyi István, Mein Jenő; póttagok: Riedt Sándor, Nika Péter, Nikolics I. Nikola és Szmollényi Károly.

A végrehajtó-bizottságba Mariska István dr. buda-pesti járásbíró és Jakabffy Ernő dr. elnököt küldték ki képviselőül.

Az alapszabályokat már le is küldte a földmivé-  
léstügyi minisztérium az O. Á. V. E. elnökségéhez vé-  
leményezés végett.

A szervezés körül nagy érdemei vannak Fábry Géza főszolgabírónak is, aki hivatalosan fölszólította a járás összes községeit az egyesület támogatására. Ezért köszönő iratot küldött a Szövetség elnöksége a főszolga-  
bíró urnak.

Nagy nehézségekkel küzdöttek a szervezők, mert a 7000 lakosu járási székhelyen csak kevés magyar intelligencia lakik, a legtöbbben oláh, szerb vagy német földművelők.

Elsősorban az állatorvosokat, azután a vadászokat nyerték meg az ügynek, azután a mészárosokat és kispárosokat. Legtöbbet ígérő sikere az egyesületnek a tanítótság és a tanulóifjúság megnyerése.

A madarak és fák napját az egyesület közreműködésével tartották meg és a Ligába 470 tagot vettek föl, kiknek jelvényeket is adtak. Karácsonykor pedig 300 Gyermeknaptárt osztottak ki ingyen.

Megnyerték a kereskedőket is tagokul és körlevélben kérték fel a 8 pénzintézetet az egyesület támogatására.

A tagok száma a közgyűlésen 84 volt.

Az „Állatvédelem” már a nyár óta jár a tagoknak.

Az új egyesület jó testvér lesz a Szövetség tagjai között, mert vezetői oly szándékkal közlik eddigi tapasztalataikat, hogy azokat más egyesületek is felhasználhassák.

Megfontolásra méltó indítványt is tesz a jelentés. Kérje föl a Szövetség a belügyminisztert, hívja föl a községeket, hogy a birtokukban levő vadászterületek bérbeadásánál kötelezzék a bérlő vadászokat, hogy a legközelebbi állatvédő egyesületbe tagokul belépjenek.

Ily kedvező esettel indul meg az új hajó. Áldás kísérje!

## Vonóerő és megterhelés.

A lóerő gépekre viszonyítva tudvalevőleg méterre és másodpercre vonatkoztatva 75 kg., az élő lóerő ugyanily vonatkozásban pedig 60 kg. Ez azt jelenti, hogy egy középerejű ló, munka-lépésben vontatva pl. a terhes szekeret, annak derékszögére 60 kg. erejű vonást gyakorol. Ezt a mértéket azonban az állati erő rövid ideig két-háromszoros nagyságra is képes fokozni, tehát pl. a megindulásnál 120—180 kg. nagyságu vonóerőt is képes kifejteni. A jármű különféle surlódásai azonban (az egyes alkatrészek, a kerék-agy és tengely, a kerék-talp és talaj között) fokozódó vonóerőt igényelnek, különösen ha a tengely nincs kellően kenve. A fő mérvadó eszerint kellő kenés esetén a vonóerő kisebb-nagyobb mértékének szükségére kivált a talaj és keréktalp közötti surlódás kisebb vagy nagyobb foka; és illetőleg a járművet terhelő terü nagysága maga. Az ezekben álló ellenállás rossz utakon tudvalevőleg a legyőzhetlenségig fokozódhatik, mert pl. meredeken felfelé való vontatásnál még azt az ellenhatást is le kell győznie a vonóerőnek, amely a területnek a vízszintes egységnyiből történő kizökkenése, visszafelé törekvése képeiben bekövetkezik.

Az ennek legyőzésére szükséges vonóerő nagysága körülbelül az emelkedési fok nagyságához viszonylik és így míg a vízszintes talajon egyszerűen csak a **terü + surlódás**, addig a meredeken még **+ emelkedési** fok akadályának a legyőzése is a vonóerő feladatává válik. És ez igen tetemes lehet.

Kärner szerint, ha a jármű sulya pl. 1000 kg., a terü pedig 1700 kg., összesen 2700 kg. sik uton való legyőzésére elég 90 kg. vonóerő, tehát másfél lóerő, holott 8-5 foku emelkedés esetén pl. további 405 kg. vonóerő szükséges. Ennyire tartanók képesnek mondjuk a két lovat, holott a fentiek szerint rövid ideig is, csak legfeljebb 180—180 kg. vonóerőt képes szolgáltatni egy-egy ló, következésképp ez esetben nem kevesebbet, mint 135 kg. további oly vonóerőt akarunk kieroszakolni, amelynek szolgáltatása lehetetlenség.

Nos, efféle legyőzendő emelkedési akadályok (eltekintve egyéb nehézségektől) ugy a terüforgalmi községek utain, utcáin, mint a mezőgazdálkodásban általában is egyaránt gyakoriak s vajmi kevés azoknak a száma, akik ezt fontolóra veszik és kisebb területkással, az akadálynál a terü kisebbítésével s illetőleg előfoggattal orvosolni törekuszenek. Pedig ki van mutatva, hogy sokszor 3-szoros előfogat-erőre kell emelni ily akadályok esetén a vonóerőt, sőt gyengébb élőmotorok használása esetén, fel annak 7-szereséig is!

Mint hogy pedig, igen természetesen, ahány a munkálkodási terület és terep meg munka-mód, majdnem annyiféle a vonóerő alkalmazására vonatkozó mértékmeghatározás, lehetetlen egy mértékben megszabni az élőmotor megterhelését, az ezen motort használó, első sorban érdekelt tulajdonos kötelessége tehát megfigyelések, szerzett tapasztalatok alapján ugy dönteni e kérdésben, hogy a ma már nálunk is gyökeret vert állatvédelem emberséges kívánalmainak, de

aztán a tulajdonos és a nemzet közvagyonára érdekeinek is elég legyen téve.

Arra, hogy a körülményeket, viszonyokat legjobban ismerő munkás-állattulajdonos pl. a gazdálkodásban állatai terhelése tekintetében direktívát is alkothat, következő példát hozhatom fel az imént idézett Körner nyomán.

Valamely gazda 35 mázsa terheléssel, 8 fogattal, 9 napon át, átlag 1 kilométer távolba 5-ször naponta szállít 12.600 mázsa trágyát, 72 munkanapon tehát à 175 mázsát. E közben mutatkoznak a következő nehézségek, hátrányok: a trágya kiszállításánál a trágyatelepből és a szántóra érésnél tuleröltetés; az utakon a kerék nyomai erősen mutatkoznak, a szállítást ezek is nehezítik; egyenlőtlen trágyatergetés; az állatok erősen megviselődtek.

Ha ellenben egy másik gazda szállít pl. 20 mázsa megterheléssel 4 fogattal, 19 napon át, átlag 1 kilométer távolba, naponta 9-szer 13.680 mázsa trágyát, 76 munkanapon tehát à 180 mázsát, ugy bizonyára jobban jön ki és az imént említett nehézségek, hátrányok nem mutatkoznak s különösen nem a túlterhelés következményei.

Az állati munkaerő-pocsékolás a munkás állatnak hosszabb ideig való jókarban maradását semmikép se mozdítván elő, bizony komoly megfontolást érdemel e kérdés elsősorban pénzügyi, tehát reális szempontból arra nézve is, aki az érzelmi (állatvédelmi) oldalától a dolognak el is kíván tekinteni. *Monostori Károly.*

## Egyesületi és szövetségi hírek.

A Szeged és Vidéke Állatvédő Egyesület december 4-én *Orkonyi Ede* dr. elnökle alatt választmányi ülést tartott, amelyen *Lantos Béla* terjedelmes titkári jelentését tudomásul vették. A pénzügyi jelentését szintén tudomásul vette a választmány; e jelentés szerint az egyesületnek 1024 korona 48 fillérje van. Tárgyalta a választmány *Perjéssy Mihály* dr. előterjesztett javaslatát, amelyet az egyesület a belügyminiszteriumhoz terjeszt fel a galamblovészét eltörlése és a kisebb szárnnyasok kinzásának megakadályozására kiadott szabályrendelet módosítása végett. A választmány letárgyalta az alapszabály módosítását azzal a határozattal, hogy ennek elfogadását kéri a közgyűléstől. A választmány kimondta, hogy évi közgyűlést december hónapban tartja meg. A választmány elhatározta, hogy január hónapban madárvédelmi délutánt rendez, amelynek előkészítésére a választmány *Orkonyi Ede* dr., *Perjéssy Mihály* dr. és *Lantos Béla* tagokat küldötte ki. A választmány új tagul felvette *Barcsay Károlynét*. Az ülésen jelen voltak: *Orkonyi Ede* dr. elnök, *Lantos Béla* titkári, *Magyar Imre* jegyző, *Kövessy József* pénztáros, *Tóth Károly* ellenőr, *Klug Péter*, *Nagy Ferenc*, *Nyilassy Pál*, *Perjéssy Mihály* dr., *Piukovics Ödön* és *Wrede Vilmosné*.

A belügyminiszter urhoz felterjesztett kérvényből kiemeljük a következőket:

A sport a testnek és léleknek harmonikus edzése. A galamblovészét azonban maga a kegyetlenségével

nemcsak a résztvevő, de a néző érzéséletének is csak eldurvítására vezet, holott a fejlődő művelődés a tömegléleknek minél nemesebbé tételére törekszik.

Külföldön sok helyen a felébredt jobb érzés következtében, hatósági beavatkozás nélkül szünet meg e sport s csak egy-két oly helyen tartotta fenn magát, ahol különben is államerkölcs szempontjából súlyos koncessiók tételnek. A magyar tömegérzés még nem oly fejlett, hogy elítélő megnyilatkozásával egyszerűen lehetetlenné tehetne ilyen elfajulást, az alsóbbfokú közigazgatási fórumok pedig eddig érthetetlen okból nemcsak meg nem tiltották, de hatósági engedély mellett rendőri segédletet rendeltek ki a sportolók védelmére, sőt sok esetben maguk is a tömeggyilkolók táborához szegődtek. Azért, amikor királyi szó is ellene nyilatkozott az emberi lélek e megfoghatatlan dekadenciájának, Nagyméltóságodhoz, mint a legfőbb közigazgatási hatósághoz fordul egyesületünk a tiszteletteljes kérelemmel, kegyeskedjék rendeleti úton a galamblovészetet minden formájában eltüntetni.

Gazdasági, humanitárius, erkölcsi okok készítették bennünket e kérelmünk előterjesztésére abban a meggyőződésben, hogy felhozott indokaink kérésünk méltányos voltáról meggyőzendik Nagyméltóságodat s az óhajtott rendelet kibocsájtásával örökre megszünteti ezt az esztelen és kegyetlen szenvedélyt.

## SZEMLE.

**Madárvédelmünk jelenlegi állapota** címen a „Vadászat és Állatvilág” 1911. 23. számában Szemeré László szövegíró Bohrandt Lajosnak ama közleményét, amely „Veszedelemben madárvédelmünk” címen lapunk nov. számában is megjelent.

A cikkíró helyesen fejtegeti, hogy jó törvényünk a madárpusztítás ellen van, de baj, hogy az lanyhán, vagy sehogyse hajtatik végre és ellenőrzés alig van.

Feladata kellene legyen — mint mondja — minden madárbarátnak (s természetesen az ország mindegyik állatvédő egyesületének), hogy figyelemmel kísérjék vidékük madarainak az ellenségeit, fogás, szállítás, postára adás tekintetében; ily uton kétségtelenül nagy számú kihágó volna felelősségre vonható, büntethető s a további káros cselekedettől elriasztható; ily uton azon cégek üzelméi is meg volnának akadályozhatók, amelyek manapság egészen szemérmetlenül hirdetik lapokban, hogy vesznek akármily mennyiségben hasznos madarakat kítőmésre holt állapotban, vesznek fészket, fészkek-alját (fiókákat) eléggé kecsesgető áron.

Hát igenis, fáradhatlan üldözéssel el kell riasztani a madarászokat, a madár adókat-vevőket, mert pusztán egyéb madárvédelmi intézkedéseinkkel (fészkelő alkalmatosságok, etető készülékek létesítésével, Flóbert-fegyver, parittyá üldözéssel) csak félmunkát végzünk, csak félsikerre számíthatunk.

Nos az üldözésben jó példával jár elől egyfelől

az O. Á. V. E., amely napirenden tartja e kérdést és beavatkozik s ime más hazai állatvédő egyesületek és egyes madárbarátok is, odaszámítva és első helyre állítva természetesen a kir. ornithológiai intézetet és az e tekintetben hangot adó szaklapokat.

**Rendőr-kutya sikere.** Az „Unsere Hunde” c. folyóirat nevek és részletek felemlítése mellett közli, hogy egy Lotharingen-i bírósági tisztviselő részint közvetlen, részint pedig felettes hatósága útján többször kapott sértő tartalmu leveleket. Midőn e zaklatást megsokalta, a rendőrbiztoshoz fordult, ki azt a tanácsot adta, hogy azoktól a személyektől, akikre gyanuja van, szerezzen némi használati tárgyakat. Ez megtörténvén, a tárgyakat elrejtették és a kiszemelt rendőr-kutyával egy akkor már kilenc napos levélről szimatot fogattak. A kutya többszöri kísérlet után az elrejtett tárgyak közül mindig azokat kutatta fel és hozta elő, melyek egy bizonyos nő tulajdonát képezték. Ellenpróba céljából a levelet rejtették el és most a kutyával a nő kalapjáról fogattak szimatot, mire a kutya az elrejtett levelet kutatta fel és hozta elő. E bizonyítékok alapján a tisztviselő vádat emelt a nő ellen és a bíróság ezek után elmarasztalta a nőt, mivel az irásszakértők is a nő bűnössége mellett vallottak.

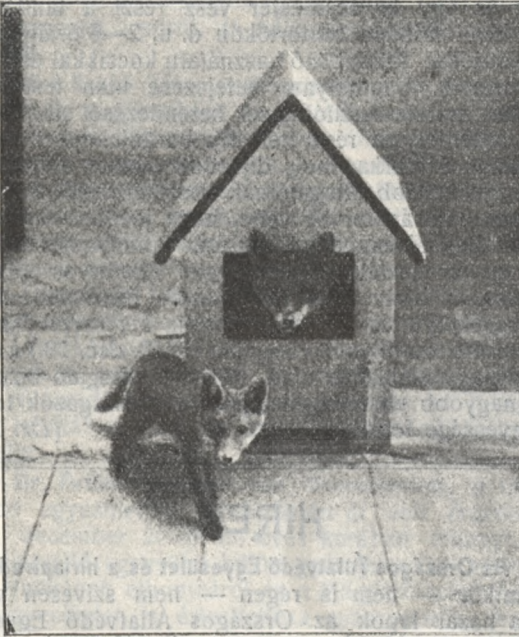
**Kisorolt lovak szállítása Angliából Belgiumba.** Ezeknek a vágóhidra szánt lovaknak embertelen szállítása már évek óta élénk panaszok tárgyát képezi. A nagyteknélyű angol királyi állatvédő egyesület közbelépése folytán a botrányos állapotok most már jórészt megfognak szünni. Az angol földművelési miniszterium külön kirendelt tisztviselője állandóan ellenőrzi a forgalmat, az állatvédő egyesületek közegei vizsgálják a lókereskedők istállóit és a szállító hajók kapitányai azzal a joggal ruháztattak fel, hogy azokat a lovakat, melyek utközben a továbbszállításra alkalmatlanokká válnak, rögtön agyonlövessék az ismert védő lóálarc alkalmazása mellett. A miniszterium tisztviselője nemcsak hogy meglátogatta mind ama kikötőket, ahonnan a szállítóhajók indulnak, hanem ismételve megtette az utat a lovakat szállító hajókon, hogy a lovak megfelelő tartásáról meggyőződést szerezzen. Oly lovaknak kivételét, melyek előreláthatólag a tengeri utat ki nem bírják, a miniszterium eltiltotta.

**Kutya mint életmentő.** A berlini Local-Anzeiger c. hirlap szerint a Dove-hídról a folyóba bukott Schlammer nevű munkásnak négyéves leánya. Egy a parton álldogáló gyümölcsárús Schade meglátta, gyorsan kifogta a kis kocsija elé fogott kutyát, mely biztató szavára azonnal a vízbe ugrott és nagy küzdelem után a gyermeket a partra hozta, még elég jókor, úgy hogy azt életre hozni sikerült.

**Élve eltemetett kutyák.** Egy bruxellesi lap azt írja, hogy Grönlandban általánosan elterjedt szokás szerint apró gyermekek temetésekor mindig élő kutyát is temetnek ugyanegy sirba. E kegyetlen szokás azon a babonán alapul, hogy a kis halottnak tapasztalatlan és járatlan lelket a kiváló szimatú állat lelke kalauzolja biztos révbe. Lassan-Lassan csak sikerül a már Grönlandban is derengő felvilágosodásnak kiküszöbölnie ez otromba szokást.

## Állatok világa.

**Róka a fogságban.** Már nem ritkaság nálunk sem, hogy birtokokon, kivált parkokban, többek között rókát is tartanak, nem egészen szabadon talán, mint pl. a szarvast, őzet, hanem kellően zárt területen s ólban.



Közönségesen csecsemőkorban ejtik az ily rókát zsákmányul s aztán legtöbbször házi eb társaságában — mellyel hamar megbarátkozik — teszik házivá, szelidvé.

Eltékelve a penetráns büztől, melyet az ily háziastott róka terjeszt, kedves jelenség egy-egy parkban, udvarban, mert különösen addig, amíg kölyök, furcsábbnál-furcsább játszódásával tulatesz a kutyán vagy macskán is a bohóckodásban.

Az ilyen állat — feltevéen, hogy kellőképen látják el eleséggel — a baromfiakra többé rendszerint nem veszedelmes, azonban szabadon hagyni, vagy szabadban jártni pórázon való vezetés nélkül még sem tanácsos és pedig már amiatt sem, mert felébredhet benne a szabadság iránti vágy s megugrik. Példa van rá, hogy két méter magas kerítésen is átugorva megszökhet fogságából egy-egy ilyen veres frakkos lump, amely hogy különben csakugyan kedves látványt nyújt ott, ahol tartják, mutatja az a két kép, mely itt fotografia után közölve van. —ik—

**Kutya-ész.** 1. Van egy 6 hónapos foxterrier kutyám. Karácsony másodnapján reggel kivittem sétálni az utcára. Reggelre enyhe fagy folytán az utcai pocsolyákon gyenge jégréteg képződött. A kutya jeget még soha nem látott, azt hitte, hogy víz és odafutott inni. Midőn először megnyalta a jeget, visszahökken. Ugyanigy járt

másodszor is. Ekkor jobb első lábával belecsapott a kis jégtáblába, amely betört és a víz kibuggyant. Így aztán ivott belőle és tovább szaladt. Nem csodálatos-e az állatok ösztöne, hogy a kutya tudta, hogy be kell törni a jeget, hogy vizet kapjon.

2. Városunkban 6 kávéház van. Egy asztalosmesternek van egy Sajó nevű daxli kutyája. Ez a kutya minden nap ebéd után elmegy sorba a kávéházakba. A kassza előtt 2 lábon szolgál mindaddig, amíg a kasszírő egy darab cukrot nem dob neki. Azt elkapja, megeszi és megy a másik kávéházba, ahol két lábon szolgál a kassza előtt, ameddig cukrot nem kap. Ezt megteszi mindennap és minden kávéházban.

3. Egy házmesternének a férje városi tűzoltó. Van egy kis sárga pincsi kutyájuk. A férj a tűzoltólaktanyában lakik s ha a felesége bármit is az urának üzenni akar, levelet vagy cédulát köt a kutya nyakába, kinyitja az ajtót reá és szól: „Eridj a gazdádhoz a laktanyába!“ A kutya elszalad és visszajön a válasszal.

*Aradi állatbarát.*



## Madárvédelem.

A madárvédelmi gyakorlatból érdekes példát hoz fel a mainzi állatvédő egyesület elnöke. Előre bocsátja, hogy a cinegék, kivált télen, egyáltalán nem szívesen keresik fel a szőlőket, mert ott kellő védelmet és eleséget nem igen találnak. Megpróbálkozott hát a madarak odacsalogatásával és megtelepítésével akként, hogy egy nagy szőlőtelepen felállított 80 drb. dr. Brühn-féle (Reinbek) önműködő „Antispatz“ (verébellenes) nevű etető készüléket. Ezekkel tényleg sikerült az odacsalogatás: ahol eddig alig lehetett cinegét látni, ott erre csapatostól voltak azok szemlélhetők. A sikert fokozandó, a környéken 1000 drb. fészkelő alkalmatosságot is elhelyeztek. Az aggodalom, hogy a mesterséges etetésre beszűntetik majd a madarak rovarirtó munkájukat, nem teljesült, mert a madarak csak zimankós, havas, jeges időben lakmároztak az etetőkből, kedvezőbb időben jártak szerte-szét rovarok, rovarpeték után. Tavaszba menve, fel se keresték többé az etetőket s csak valami kedvezőtlen időben jártak rájuk. Nyilvánvaló, hogy etetők híjján sok elpusztult volna közülök kedvezőtlen időjárásakor, ami így megmenekülhetett.

Gyümölcsösökben, kertekben se mondta fel a szolgálatot ez az eljárás, úgy, hogy — tekintettel a nem nagy kiadásra — a madarak ilyen védelmét bátran lehet az érdekelték figyelmébe ajánlani. (ik.)

**Madárünnepély Nagyszombatban.** A nagyszombati érseki főgimnázium Természettudományi Köre a kir. érseki konviktus színházában madárvédelmi ünnepélyt tartott, melyre az O. Á. V. E.-et is meghívta a rendezőség. A kör ifjusági elnöke, Büben Iván VIII. osztályos tanuló, a mi buzgó ifju munkatársunk, kitől sokat remélünk, lelkesülten számolt be az ünnepély fényes sikeréről és megköszönte a mi üdvözlő sorainkat, melyeket Hudyma Emil főgimn. tanár, a kör vezető elnöke, ünnepi beszéde után olvasott fel.

A szép ünnepély műsora a következő volt: 1. A természet dalnoka. Keringő Ziehrertől. Előadta az ifjusági zenekar. 2. A gólya. Irta Petőfi Sándor. Szavalta Püspök Imre VII. o. t. 3. a) Vadászdal. Gersbach Józseftől. b) Cigánykar. Wéber Károlytól. Előadta az ifj. énekkar. 4. A mi kis énekeseink. Irta és felolvasta Büben Iván VIII. o. t., a kör ifj. elnöke. 5. Malom az erdőben. Eulenbergtől. Előadta az ifj. zenekar. 6. Odu-lakó madaraink megtelepítése és etetése. Szabad előadás szemléltető bemutatással Hermann János VI. o. t.-tól. 7. a) Primula veris. Mendelssohntól. b) Szülőföldemen. Erődi Ernőtől. Előadta az ifj. énekkar. 8. Zárószó Hudyma Emil tanártól, a kör vezető elnökétől.

A zenekart Kubicska Gyula konviktusi zenetanár, az énekkart Mika Árpád VIII. o. t. vezette.

A természettudományi kör az ünnepélyvel kapcsolatban madártani kiállítást is rendezett, melyet a közönség 3 napon át tömegesen látogatott.

Az ünnepélyről lelkes, szép tudósítást közölt a helybeli lap. Vajha többi középiskoláink is követnék e szép példát!

F. Á.

## Állatvédelem általában.

**A berlini kocsis-iskola.** A „Fahr- und Fachschule Berlin“ évente több tanfolyamot rendez kocsisok részére. A tanfolyam két hónapig tart, mely idő alatt minden kedden és pénteken este 8—10-ig a tanfolyam vezetőjén, egy nyugalmazott katonatiszten kívül egy állatorvos és egy kovácsmester vesz részt a tanításban. Ezen kívül minden csütörtökön d. u. 2—6 óráig hajtási gyakorlatokat különböző használatu kocsikkal és lovakkal tartanak. A tanfolyam befejezése után testületileg a német császár istállóit, ezek berendezését stb. tekintik meg. A tanfolyam részvételi díja berlinieknek 3 márka, másoknak 5 márka, mely díj adott esetben a tanfolyam legszorgalmasabb látogatóinak visszatéríthető. A berlini illetékes hatóság tervbe vette, hogy jövőben csak azoknak ad hajtási engedélyt, kik ezen tanfolyamot szabályszerűen elvégezték. A tanfolyam állatorvos-előadója, dr. Liess, az állatvédelmi szempontból figyelmet érdemlő első segélynyújtás-t is begyakorolja a résztvevőkkel és a legutolsó tanfolyam vizsgáján (1910. dec. 18.) a Dietz altábornagy elnöklése alatt összeült vizsgáló-bizottság a legnagyobb elismerését fejezte ki a vizsgázók tudása és ügyessége felett. (Dr. Z.)

## HIREK.

**Az Országos Állatvédő Egyesület és a hírlapirodalom.** Valamikor — nem is régen — nem szívesen vettek hírt a hazai lapok az Országos Állatvédő Egyesület működéséről. Újabban úgy a székesfevárosi, mint a vidéki lapok a legnagyobb készséggel közlik ezen egyesület publikációit. Imént pl. a lovak s általában az állatok gondozásáról igen nagyszámu lap emlékezett meg egyesületünk röpiratai nyomán és „Gyermek-Naptár“ című kiadványunkat is igen meleg hangon ismertették mindezen lapok.

Hálára kötelezték ezzel egyesületünket, de egyben kiváló szolgálatot tettek magának az ügynek, amely immár éppen az általános hírlapirodalomnak is a segítségével, örvendetesen halad a kitzüött célja felé.

Amidőn megköszönjük a t. lapok szerkesztőinek e hathatós pártfogását, kérjük, méltóztassanak minket nemes törekvéseinkben a jövődében is támogatni.

Orsz. Állatvédő Egyesület.

**Miniszteri jóváhagyások.** A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur a néhai özv. Kapff Vilmosné, szül. Lehr Matildnak az Élőállatok boncolása elleni küzdelmet szolgáló 900 koronás alapítványára vonatkozó alapítólevelet 110761/1911. szám alatt jóváhagyta. — A m. kir. földm. miniszter ur a néhai Szeiff Berta 10,000 koronás állatvédelmi alapítványára vonatkozó alapítólevelet 1911. évi 109,088. sz. a. jóváhagyta.

**Báró Kemény Árpádné,** egyesületünk tiszteletbeli alelnöke, a jótékonyágáról közismert nemes szívű urnó, ötszáz koronát küldött egyesületünknek, hogy azt egyfelől budapesti, másfelől kolozsvári oly rendörközegek között osszuk szét, akik az állatvédelem terén a lefolyt

évben legjelentékenyebb működést fejtettek ki. Hálás köszönetet mondunk ezen helyen is ügyünk e lelkes pártfogójának. Vajha e nagyszívű urnő példáját mások is követnék.

**Skodacsek Zsuzsanna urnő hagyománya.** A nemrégiben elhunyt Skodacsek Zsuzsanna urnő, az Országos Állatvédő Egyesület alapító tagja, tokaji lakos, végrendeletében az országos egyesületnek 1000 koronát hagyományozott, miről itt hálás kegyelettel emlékezünk meg.

**Gelléri Szabó János emlékezetére,** aki a református egyházaknak nagyszabású hagyományaival valóságos jötevője volt és végrendeletében az Országos Állatvédő Egyesületről is megemlékezett, a dunamelléki, tiszántúli és dunántúli református egyházkerületek 1911. évi november hó 26-án emlékünnepeket rendeztek, melyen az örökhatározó életét és működését dr. Antal Géza tanár, országgyűlési képviselő igen nagy tetszéssel kísért beszédben ismertette. Az emlékünnepen beszédek tartottak és felolvastak dr. Antal Gábor dunántúli ref. püspök, dr. Lampérth Géza, a székesfőváros részéről Bárczy István polgármester. Az emlékünnepre az Országos Állatvédő Egyesület is meghivatván, azt K. Nagy Sándor ítélőtáblai bíró, az egyesület tiszteletbeli elnöke képviselte.

† **Dr. Arthur Holland von Grunddenfels,** a bécsi állatvédő egyesületnek évek során át volt érdeműs elnöke, december 26-án 64 éves korában elhunyt. A bécsi állatvédő egyesület külön gyászjelentést adott ki kiváló elnökének elhunytáról és a Magyarországi Állatvédő Egyesületet is értesítette a gyászestéről. Az O. Á. V. E., mely mindig szívélyes viszonyban állott a bécsi egyesülettel is, táviratilag fejezte ki részvétét. Holland ama nemeslelkű férfiak sorába tartozott, akik nagy tudásuk és műveltségük mellett valóban humánus gondolkodású állatbarátok és aki a bírói pályán töltött sok évi munkásság után nyugalomba vonulva kizárólag az állatvédelem ideális ügyének állott szolgálatába.

**Államrendőrség főkapitányának intézkedése lovak téli vasalása iránt.** A rendőrség, tekintettel arra, hogy a havazás miatt sikossá vált az utca, figyelmezteti a főváros fuvarosait és kocsisait, hogy a lovakat a fennálló szabályrendeletnek megfelelően élesebb patkókkal lássák el és a kocsikat ne terheljék túl. A rendelet ellen vétők a szabályrendelet értelmében szigorúan büntetés alá esnek. Elismeréssel tartozunk a főkapitányságnak e gyors intézkedésért; sajnálatos azonban, hogy a legtöbb fuvaros gazda ezen rendelkezésekhez csak csekély mértékben alkalmazkodik. A legtöbb fuvaroszekér az első havazás napján volt — és azóta a sikos ut mellett is annyira meg van terhelve, mintha rendes kövezett úton haladhatna. A kimerültségtől gőzölgő és hőháraiknak mondható kocsisaiknak kegyetlen ostorozása által serkentett lovak láthatóan túlterhelve vonszolják ezen fogatokat és a hiányos vasalás, valamint a végkimerültség folytán az uttesten összeroskadt lovak gyakran láthatók. Ellenben ritkán láthatók ilyenkor előfogattal, lóval vontatott terhes szekerek, amit pedig a rosszabb ut a legnagyobb mértékben indokolttá tenne.

Ilyen látványok önkénytelenül azt a kérdést idézik fel a jobbjézésű emberekben, hogy miért nem képesek hatóságaink ezen a téren rendet teremteni, miért nem képesek a törvényes intézkedések ellen tudatosan és sorozatosan vétő fuvarosokat ezen intézkedések szigorú betartására szorítani? Feleletül azt mondhatjuk, hogy eme konok, törvény ellen állandóan vétő fuvaros közönséget csupán az eddiginél szigorubb büntetéssel lehetne az idevágó rendelkezések tiszteletben tartására bírni. Ezekkel szemben a törvény teljes szigora, a megengedett súlyosabb büntetés alkalmazandó, nem pedig a humánus elnézés és enyhe büntetés, amire a fuvaros közönség ezen része méltatlan. Mert szerintünk az, ki kenyérkereső társával, mint fuvaros a lovával szemben lelketlenül durva, ezt az engedelmesen dolgozó, mondhatni nemes tulajdonságú állatot erejében a végkimerülésig zsarolja, kíméletre nem érdemes.

**Ismét ebzárlat.** A X. ker. előjáróság a nevezett kerületre nézve január 28-ig terjedő ebzárlatot rendelt el. Egy napilap hire szerint a földmívelésügyi miniszter ur a szerencsétlen 3 havi ebzárlat elrendelése alkalmával állítólag arra hívta fel a székesfőváros hatóságát, hogy veszettség esetében nemcsak az illető kerületben, hanem a főváros egész területére nézve rendeljen le ebzárlatot. A tanács ez ellen a miniszteriumhoz fel-folyamodással élt, azonban a miniszter ur állítólag felhívásához ragaszkodott és a törvény rendelkezésére hivatkozott. Nem tudjuk e pillanatban, hogy ez adatokból mi felel meg a valóságnak, de utána járunk.

**Az állatvédelem mártirja.** A napilapokban olvastuk a következő hirt: „Egy kerepesi-uti falepen Goldberger Béla hivatalnok rászólt Zsugor Imre kocsisra, hogy ne üsse a lovakat. A kocsis annyira dühbe jött, amiért Goldberger a mesterségébe avatkozott, hogy kést rántott és nyakán, vállán megszurta a hivatalnokot. Goldberger a kórházba, Zsugor a rendőrségre került.“ Napról-napra tapasztalható, hogy az általános durvaság és nyersség ellen csak egy orvosságot alkalmazhatunk: az iskolát. Bebizonyul ismét, hogy az egész közönségnek pártolnia kellene az O. Á. V. E. iskolai akcióját.

**Az Országos Állatvédő Egyesület új alapító tagja:** Fernbach Károlyné, Babapuszta, Bács-B. vm. *Új rendes tagok:* Práter-u. polg. fiúisk. I. a) osztálya, Práter-u. polg. fiúisk. I. b) osztálya, Tibenszky István fogorvos, Weisz Gerzson borkereskedő, Wohryzka József önkéntes, Huszár Emilné, özv. Molnár Lázárné, dr. Brüll Ignác udv. tanácsos, Streibig Ferenc háztulajdonos, Bernthaller Béla, Funk József gyógyszerész, Erzsébetfalva.

**Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába** november és december hónapokban belépett összesen 6795 tag.

**Az Országos Állatvédő Egyesület céljaira adakoztak** m. é. szeptember 1-től f. é. január 15-ig: báró Kemény Árpádné 500 K, Láng Gusztáv 200 K, Osztóics Mihály 24 K, gróf Berchtold Lipótné 20 K, dr. König Tivadar 8 K, Patrčka Gyula 6 K, dr. Balázs István 1 K, Botka Józsefné 1 K.

## IRODALOM.

A budapesti állattartók szövetezete „Állatkórházaink tíz éve” cím alatt kiadott egy kis ismertető füzetet, mely a bántalmat haladást igazolja s miből megtudjuk, hogy a (mi fővárosunkban oly kis számban létező üdvös s közhasznú) szövetkezetek egyike 1900-ban csak 143 tagot, 1911-ben pedig 1710 tagot számlált s a lefolyt 1910. évben 26,160 darab beteg állatot gyógykezelt s 4% híján ki is gyógyított mintaszerű állatkórházaiban. Hogy a tagsági díjak mily minimálisak, annak dokumentálására felsoroljuk a következőket: 1 drb ló után 1 kor., szarvasmarháért 30 fill., kutya, majom, éneklő diszmadár után havonta 1 korona fizetendő. Ebből látható, hogy minden budapesti állattartó önmaga ellen vétkezik, ha ezen szövetkezetbe be nem lép.

## KÜLÖNFÉLÉK.

Állatok mint cinkosok. Gonosztevők mesterségük haladásával már az állatokat is felhasználják eszközül. Egy párisi tőkepénzes levelet kapott, mely szerint rövidesen négy postagalambot hoz neki a posta, ezek mindegyikére erősítsen egy ezer frankos bankjegyet és ugy bocsássa szabadon, ha nem, akkor stb... A fenyegedett ember a rendőrséghez folyamodott, melynek

**TARTALOM:** Az Országos Állatvédő Egyesület tagjainak. — Az új év küszöbén. — Előterjesztés a helyi állatvédelem javítását célzó intézkedések tárgyában. — A torinói nemzetközi állatvédő kongresszusról. — „A budapesti Állattartók Szövetkezet” állatkórházainak tíz éve. — Az unalom és rossz szokás, az alom meg a kőlika lovaknál. — Kevevárjai Állatvédő Egyesület. — Vonóerő és megterhelés. — Egyesületi és szövetségi hírek: A Szeged és Vidéke Állatvédő Egyesület választmányi ülése. — Szemle: Madárvédelmünk jelenlegi állapota. — Rendőr-kutya sikere. — Kisorolt lovak szállítása Angliából Belgiumba. — Kutya mint életmentő. — Elve eltemetett kutyák. — Állatok világa: Róka a fogságban. — Kutya-ész. — Madárvédelem: A

sikerült a zsarolókat kézrekeríteni. — Ugyancsak Párisban egy nőhöz, aki lakásán keztyűket árusított, beállított egy uriember. Kalapját, keztyűjét és jól megtömött pénztárcáját egy kis asztalkára lerakta. Próbálgatás és tárgyalás közben véletlenül odatekint az asztalkára és nagy ijedséggel lát három kigyót az asztalra rakott holmiján ide-oda mozogni. Megriadva futásnak eredt, a lépcsőn azonban észbe kap és meggondolja, hogy lovagias férfi létére nem szabad veszélyben forogni hagyni egy gyöngye nőt. Visszasiet és ámulva látja, hogy a keztyűáruoló nő pusztá kezével rakja a kigyókat szekrénybe. A tárcát ekkor már elkapariotta a keztyűáruoló. Természetesen a rendőrség vetett véget a furfangos üzletnek. —d—

Állatok a levélbélyegeken. A „Münchener Illustrierte Zeitung” szerint sok levélbélyegféléen szerepelnek állatok. Igy a ló több fajta mexikói, braziliai, görögországi, queenslandi és az Egyesült Államok bélyegein, az öszvér több északamerikai, mexikói bélyegen. A New-Wales-i bélyegeken a kenguru, az Uruguay-iakon az ürü, a Fokföld-iekén bakkecske, a Borneo-in urgusfácán ábrája látható. Indiai levélbélyegek oroszán, tigris és elefánt ábráival ékeskednek. Az ázsiai kis Gvalior állam bélyegein a kobra kigyó diszeleg. —d—

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY kir. tanácsos, főiskolai nyugd. tanár, egyesületi főtitkár, felelős szerkesztő.

madárvédelmi gyakorlatból. — Madárünnepély Nagyszombatban. — Állatvédelem általában: A berlini kocsis-iskola. — Hírek: Az Országos Állatvédő Egyesület és a hírlapirodalom. — Miniszteri jóváhagyások. — Báro Kemény Árpádné. — Skodacek Zsuzsanna úrnő hagyománya. — Gelléri Szabó János emlékeztetése. — Dr. Arthur Holland von Grundenfels. — Államrendőrség főkapitányának intézkedése lovak téli vasalása iránt. — Ismét ebzárlat. — Az állatvédelem mártirja. — Az Országos Állatvédő Egyesület új alapító tagja. — Az Országos Ifjusági Madárvédő Liga. — Az Országos Állatvédő Egyesület céljaira adakoztak. — Irodalom: A budapesti állattartók szövetezete. — Különfélék: Állatok mint cinkosok. — Állatok a levélbélyegeken.

## Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. Elbeszélések az állatvilág köréből. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.  
B. BÜTTNER LINA. Szabadság földön, égen! Elbeszélés az ifjuság számára. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.  
CHERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem eszközei. Ára 30 fill.  
Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Ára 1 kor.  
Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Az állatvédelem fontossága az emberiség művelődésének szempontjából. Ára 20 fill.  
KEREKES JÓZSEF. Madaraink védelme. Ára 40 fill.  
Ne kinozd az állatokat! Képes falitábla. Ára 2 kor.  
Gyermek-naptár 1912. évre. Ára 10 fill.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 1 kor.  
Uyanaz, német fordításban. Ára 1 kor.  
MÁDAY-CHERNEL. Madárvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 3 kor.  
MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.  
K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Védekezés a veszetség ellen. Ára 1 kor.  
K. NAGY SÁNDOR. Ne bántsd az állatokat! Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Ára 3 kor.  
K. NAGY SÁNDOR. Állatvédők törvénykönyve. Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.  
SZ. NAGY SÁNDOR. A latorcavölgyi pap. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.  
PÁKOZDY LÁSZLÓ. A szemellenzöröl. Ára 20 fill.



# ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, ..... tagdíjuk fejében kapják .....

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI  
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡  
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel ..... kérjük is .....  
Megjelenik egyszer havonként  
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

## A földmivelésügyi miniszter körrendelete a lovakkal való bánásmód tárgyában.

Gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter ur 887. eln. sz. alatt a következő nagyfontosságú rendeletet küldötte meg az Országos Állatvédő Egyesületnek:

*Valamennyi törvényhatóságnak, Budapest székesfőváros polgármesterének és a m. kir. államrendőrség főkapitányának.*

Általánosan tapasztalt tény, hogy nemcsak a nagy városokban, de még a vidéken is egyes bérkocsisok és fuvarosok oly teljesen elcsigázott és nyomorék lovakat használnak, hogy számalom azokra nézni s általános megütközést kelt az az embertelen bánásmód, amelyben a lovakat részesítik.

Lépten-nyomon látható, amint ily kiéhezett, sőt néha sérült lovak kegyetlen ostromozás által serkentve, tulterhelt szekereket vonszolnak és végkimerültség folytán az uttesten összeroskadnak.

Hozzájárul ehhez az éles vasalásnak minduntalan tapasztalható hiánya, amely kinzásszámba menő gondatlanság különösen téli időben, sikos uton a lovak tönkretételét eredményezi.

Nemcsak humanitárius érzések, de gazdasági szempontok is elkerülhetetlenül megkövetelik, hogy az állatokkal való ezen kiméltlen bánásmód s különösen a leromlott lovaknak fuvarozáshoz való használata hatósági uton is minden rendelkezésre álló módon és eszközzel megakadályoztassék és hogy az idevágó törvényes rendelkezéseknek megtartása, ha kell, a törvény teljes szigorának alkalmazásával, megóvassék.

Felkérem ennél fogva Cimet, hogy ezen kevésbé méltatott állatvédelmi állapotok megjavítása érdekében saját hatáskörében a kívánatos rendet helyreállítani és a törvényes intézkedések ellen tudatosan vétő fuvarosokat és alkalmazóikat ezen intézkedések szigorú betartására szorítani sziveskedjék.

Megjegyzem, hogy az idevágó törvényes rendelkezések megtartását saját közegeim által is ellenőriztetni fogom.

Budapest, 1912. február 1.

Gróf Serényi Béla s. k.

Az Országos Állatvédő Egyesület, úgy is, mint a Magyarországi Állatvédő Egyesületek központja, a földmivelésügyi miniszter urnak forró hálát mondott ezen nagyértékű intézkedésért, mely hivatva van arra, hogy az állatvédelem egyik legkiáltóbb sérelmét, a lovak embertelen sanyagatását megszüntesse.

## Az ebzárlatok tárgyában

a m. kir. földmivelési miniszter urhoz a következő kérvényt intézte az O. Á. V. E.

1773/1911. szám.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Ur!

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy egy a székesfővárosi ebtartókat és az állatvédő egyesületet egyaránt érdeklő fontosabb ügyben Nagyméltóságod elé járulhassunk.

A „Pesti Hírlap”-ban múlt hó 10-ikén a következő közlemény jelent meg a napi hírek rovatában a 15-ik oldalon.

„Ebzárlat a fővárosban. A földmivelésügyi miniszter a nyár folyamán augusztus hótól október hó végéig terjedő hatállyal három havi ebzárlatot rendelt el a főváros egész területére és a fővárost környező városok és községek területére. Ezzel kapcsolatban a miniszter azt is kívánta, hogy a főváros hatósága, ha a főváros területén csak egy veszettségi eset előfordulna, nemcsak az illető közigazgatási kerület területére, hanem a főváros egész területére rendelje el az ebzárlatot. A főváros tanácsa ezt a rendelkezést megfelelőnek nem találván, felterjesztésében kérte a földmivelésügyi minisztert, hogy álljon el e szigorú rendszabálytól. Felhozta, hogy az ebtartási szabályrendelet ugysis módosítás alatt van és hogy a tanács nem szeretne oly intézkedéseket életbe léptetni, amelyek — mint a miniszter kívánsága is — az ebtartó közönség zaklatásával járnának. A földmivelésügyi miniszter most válaszolt a tanács felterjesztésére. A miniszter kijelenti, hogy ragaszkodik leiratában körülírt álláspontjához, mert azt a törvény írja elő.”

Ez a közlemény, mely valószínűleg egyéb lapokban is megjelent, nagy feltűnést és elkeseredést keltett az Országos Állatvédő Egyesület tagjainak, elsősorban az